

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СУЧАСНІЙ ЛОГІСТИЧНІЙ СИСТЕМІ ЯК НЕВІД'ЄМНОЇ СКЛАДОВОЇ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ

Архітектура та динаміка міжнародної торгівлі не є постійними величинами: потоки вантажів, що перетинають території і не один митний кордон, постійно змінюються як в кількісному, так і якісному відношенні. Великий вплив на міжнародні перевезення здійснює структура світового ринку. Нерівномірність динаміки транснаціональних перевезень на сучасному етапі безумовно впливає на стратегічний вибір організації ланцюга поставок.

Сьогодні практично не залишилося жодної країни, економічний розвиток якої не залежав би від міжнародної торгівлі та міжнародних перевезень. Однак, вся міжнародна торгівля і, відповідно, міжнародні транспортні перевезення, також знаходяться в залежності від деяких факторів, серед яких найбільший вплив здійснюють науково-технічні інновації, поглиблення міжнародного поділу праці, формування транснаціональних корпорацій.

Один з найважливіших чинників розвитку та трансформації системи логістики полягає в зростанні попиту на вантажні перевезення завдяки розвитку світової торгівлі. Зокрема, глобалізація виробництва, яка включає в себе планування, постачання, торгівлю, призвела до розподіленої торгівлі та розвитку транспортних мереж.

З точки зору інтенсифікації глобальних процесів, то можна виділити найбільш впливові фактори на міжнародну логістичну систему:

- створення зон вільної торгівлі, лібералізація торгівлі;
- створення СОТ;
- розвиток глобальної транспортної системи - контейнерні морські, авіа, ж / д перевезення;
- дифузія діяльності ТНК;
- створення та розвиток глобальних логістичних мереж;
- впровадження та використання новітніх технологій.

Виходячи з вищезазначених факторів, логістика виступає своєрідним інструментом реалізації зовнішньоторговельної діяльності компанії та країни в цілому.

Специфіка логістики у зовнішньоекономічній діяльності виражається у наступних процесах:

- експортно-імпортних операціях;
- проходженні митних формальностей;
- регулюванні умов доставки товарів за договорами купівлі-продажу на основі Інкотермс та міжнародних правил перевезення;
- оформленні транспортних, товаро-супровідних документів;
- страхуванні;
- удосконаленні комунікацій та інформаційних технологій.

На сьогоднішній день останні набувають все більшого значення, особливо це стосується транскордонних перевезень. Наведемо найбільш актуальні форми та процеси інноватизації, які використовуються в логістичній системі:

- електронний обмін даними (EDI);

- система кодування товарів;
- електронний переказ грошей;
- система супутникового відстежування місцеположення вантажівок;
- система штучного інтелекту[3].

В даний час практично неможливо забезпечити своєчасну поставку товарів без застосування інформаційних систем та спеціальних програмних засобів[1]. Тому, інформаційні технології використовуються для аналізу, планування та підтримки прийняття комерційних рішень в логістичних системах на макро та мікрорівнях[6].

Види інформаційних систем, що застосовуються в митно-логістичній діяльності:

- S & OP (Sales & Operation Planning) - система планування продажів та операційної діяльності;
 - ERP (Enterprise Resource Planning) - система управління ресурсами підприємства (ERP = MRP II + FRP + DRP), де планування підлягають не тільки матеріали та час робочих центрів, а й фінансові ресурси FRP, DRP - управління ресурсами дистрибуції;
 - CALS (Continuous Acquisition and Lifecycle Support) - система безперервного розвитку та підтримки життєвого циклу продукції (товару або послуги);
 - FP & S (Factory planning & Scheduling) - система планування технологічних процесів та створення календарних графіків;
 - SRM (Supplier Relationship Management) - система управління взаємовідносинами з постачальниками;
 - CRM (Customer Relationship Management) - система управління взаємовідносинами з замовниками;
 - CMS (Content Management System) - система управління документообігом;
 - PDM (Product data management) - організація електронного архіву та документообігу (в системах узагальнені такі технології, як: управління інженерними даними (Engineering data management - EDM); управління документами (product information management - PIM);
 - TMS (Transportation Management System) – система управління транспортом; системи безпеки автотранспорту[4];
 - WMS (Warehouse Management System) – система управління складом;
 - FMS (Fleet management systems) - системи управління автогосподарством;
 - CTMS (Container Terminal Management) - управління контейнерним терміналом[10];
 - MRO (Maintenance, Repair and Overhaul) - система управління транспортними засобами та озброєнням;
 - GIS (Geographic information system) - ГЕО - інформаційні системи;
 - GTS (Global Trade Services) – системи забезпечення ЗЕД та торгівлі (в т.ч. забезпечення митного оформлення);
 - DRP (Distribution resource planning) - система управління ресурсами дистрибуції;
 - SCM (Supply Chain Management) - управління ланцюгами поставок;
 - HRM (Human Resources Management) - управління персоналом;
 - FRP (Finance Requirements Planning) - система управління фінансами: фінансовий облік та звітність, управлінський облік, банк, бухгалтерія тощо [5].

Отже, дослідивши тенденції розвитку інформаційних систем в сучасній системі транспортування, можна зробити висновок, що логістика сьогодні - складний та багатофункціональний процес, інформаційні технології в логістиці сьогодні незамінні, тому що виконують свої основні завдання, а саме: управління замовленнями, проведення наукових досліджень та відстеження взаємозв'язків системи, підтримка функціонування логістичного ланцюга, а також

генерування форм вихідних даних[5]. Без співпраці ІТ та логістики результат поставки продукції споживачеві сьогодні просто неможливий, але логістика розвивається відповідно сучасним глобальним викликам та вимогам, впроваджуючи та використовуючи передові технології[9]. Найбільш успішними і важливими для логістики виявилися Інтернет-технології. Поява Інтернету трансформувала всю логістичну концепцію, з'явилися абсолютно нові способи зберігання, передачі та обробки даних, наприклад, такі, як хмарні технології. Відбулася автоматизація багатьох «паперових» процесів. Обмін даними між замовником та власником вантажу став простим завдяки ресурсам Інтернет-пошти. Важливий внесок в систему логістики зробили нові можливості по відстеженню вантажів, а також розвиток Інтернету речей.

Список джерел:

1. *Граничин, О. Н. Информационные технологии в управлении / О.Н. Граничин, В.И. Кияев. - М.: Интернет-университет информационных технологий, Бином. Лаборатория знаний, 2016. - 336с.*
2. *Данько Т. В. Аналіз рівня зрілості ланцюгів постачання українських підприємств високотехнологічного машинобудування / Т. В. Данько, К. Р. Пелюхня, К. С. Зіміна // Вісник НТУ «ХПІ». – 2014. – № 4 (1047). – С. 44–53*
3. *Интернет-технологии в экономике знаний. - М.: ИНФРА-М, 2018. - 448 с.*
4. *Колодізева Т. О. Інноваційні технології в логістиці [навчальний посібник] / Т. О. Колодізева, Г. Р. Руденко. — Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. — 268 с.*
5. *Пахолкова А. Ю. Анализ новых информационных технологий, используемых в логистике [// Актуальные вопросы экономики и управления: материалы IV Междунар. науч. конф. (г. Москва, июнь 2016 г.). — М.: Буки-Веди, 2016. — С. 170-174.*
6. *Приходько, А. В. Шпаргалка по информационным системам в экономике / А.В. Приходько. - М.: Аллель, 2018. - 869 с.*
7. *Технологии, которые используют в логистике [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://logist.fn/publications/tehnologiikotorye-ispolzuyut-v-logistike> – Назва з екрана.*
8. *Шевченко І.В. Впровадження інновацій у логістичну діяльність вітчизняних підприємств як фактор підвищення конкурентоспроможності / І.В. Шевченко // Електронний додаток до матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції: “Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики”, 18-19 листопада 2015 року. – Х: ФОП Лібуркіна Л.М., 2015. - С. 307-310*
9. *«Drivers Behind the Internet of Things», Manufacturing & Logistics IT Magazine, October 2014*
10. *CSCMP Supply Chain Management | Council of Supply Chain Management Professionals [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://cscmp.org/about-us/supply-chain-management-definitions>.*
11. *Surowiec A. Costing methods for supply chain management / A. Surowiec // European Scientific Journal. – 2013. – Vol. 9, № 19. – P. 213–219.*